

Warszawa, 03-10-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.520.8.2022.JRO

**Pan
Dariusz Mazur
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Sprawiedliwości
ePUAP**

Szanowny Panie Ministrze,

dziękując za częściowe uwzględnienie moich postulatów w sprawie braku należytych gwarancji ochrony tajemnic zawodowych (pismo z 30 sierpnia br. nr DPK-III.053.2.2024), zwracam się z uprzejmą prośbą o ponowne rozważenie zmian także w zakresie ochrony tajemnicy radcowskiej, adwokackiej i Prokuraturii Generalnej.

W swoim piśmie stwierdza Pan Minister, że w zakresie tajemnicy zawodowej adwokata i radcy prawnego oraz radcy Prokuraturii Generalnej RP, wskazanie na potrzeby udziału w konkursie na urząd sędziego sygnatur 50 spraw sądowych różnej kategorii nie narusza tejszej tajemnicy. Są to bowiem sprawy sądowe nieobjęte tajemnicą zawodową pełnomocników procesowych.

W tym kontekście warto zwrócić uwagę, że – po pierwsze – z moich ustaleń wynika, iż **do Krajowej Rady Sądownictwa przekazywane są nie tylko same sygnatury spraw, ale niekiedy także i związane z nimi akta zawierające pisma procesowe z danymi osobowymi**: adresami zamieszkania stron postępowania, informacjami o ich sytuacji majątkowej, informacjami o zawieranych umowach, osobistym zadłużeniu, relacjach rodzinnych czy intymnych, danymi na temat kondycji przedsiębiorstwa, opiniami biegłych itd.

Po drugie, **nie istnieje przepis prawa, który wskazywałby, że „sprawy sądowe nie są objęte tajemnicą zawodową”**. W obecnym stanie prawnym adwokaci i radcowie zwolnieni są z tajemnicy wyłącznie w dwóch wąsko określonych przypadkach: 1) informacji udostępnianych na podstawie przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu; 2) informacji o schematach podatkowych przekazywanych organom skarbowym¹. Z kolei radcowie Prokuraturii Generalnej zwolnieni są z tajemnicy tylko w tym pierwszym przypadku². Doktryna, orzecznictwo, jak również przedstawiciele samorządów adwokackich i radcowskich wskazują na absolutny charakter tajemnicy zawodowej, twierdząc, że nawet klient nie może zwolnić pełnomocnika z jej przestrzegania³. Logicznie rzecz biorąc, tym bardziej pełnomocnik nie powinien być zwolniony z jej przestrzegania, gdy w swoim osobistym interesie ubiega się o powołanie na urząd sędziego.

Po trzecie, nawet przy przyjęciu założenia, że tajemnica adwokacko-radcowska „nie obowiązuje” w sprawach sądowych, nie oznacza to przecież automatycznie, że nie obowiązuje ona także w relacjach pełnomocnika z Krajową Radą Sądownictwa i że pełnomocnik może swobodnie dysponować danymi z pism procesowych w celu wspierania swojej kariery zawodowej.

Podsumowując, w moim przekonaniu **w obecnym stanie prawnym brakuje przepisów zabezpieczających dane osób występujących w sprawach sądowych prowadzonych przez ubiegających się o urząd sędziego radców i adwokatów. W praktyce z aktami spraw, których sygnatury wskazał kandydujący adwokat lub radca prawny, mogą zapoznawać się pracownicy Biura Krajowej Rady Sądownictwa, a także wszyscy członkowie Krajowej Rady Sądownictwa – nie tylko sędziowie, ale także posłowie i senatorowie, Minister Sprawiedliwości i przedstawiciel Prezydenta RP**. Z punktu widzenia obowiązujących standardów ochrony danych osobowych, nie ma potrzeby, aby wszystkie te osoby miały nieograniczony dostęp do akt spraw prowadzonych przez kandydatów na sędziów.

W związku z powyższym – stosownie do art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264) – zwracam się z prośbą o uwzględnienie postulatu uregulowania zasad udostępniania akt spraw prowadzonych

¹ Art. 6 ust. 4 Prawa o adwokaturze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1184) oraz art. 3 ust. 6 ustawy z 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499).

² Art. 39 ust. 5 ustawy z 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1192).

³ Zob. np. wyrok SN z wyrok z 22 października 2019 r., II DSI 51/19; M. Pietrzak, *Tajemnica adwokacka jako fundamentalny element systemu ochrony praw i wolności*, „Palestra” nr 7-8/2019, s. 96.

przez kandydatów Krajowej Radzie Sądownictwa przez np. wyraźne zastrzeżenie, że z aktami może zapoznać się wyłącznie sędzia-wizytator sporządzający opinię; względnie wprowadzenie obowiązku anonimizacji danych przy przekazywaniu całych akt lub ich części do KRS.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/